

J E L E N K Ö R.

86. szám

Pest, szombat. October 27dikén.

1832.

F o g l a l a t: Magyar és Erdélyország (kinevezések. Országgyűlés. Lócsei hír. Silágy-somlyói gymnasium. Anglia (Conferentiák. Követválasztások. Octob. 11iki cabinet tanács. Dublini tudósítás). Franciaország (még egy ordonnance oct. 11dikénél. Közvélemény az ujságokban. Uj pairek. Marsal Soult a' nyugoti katonakormányzókhoz. A' börse. Elegy). Belgium (Oct. 8, 9, 10 és 11dikén zavarok. Vélemények ugyan azok felett). Németország. Spanyolország. Elegyhír. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Felséges Királyunk oct. 16kán költ, 's gr. Reviczky Ádám m. kir. u. fő-kancellár-hoz intézett cabinet legfentebb irata szerint hg. Batthyány Filep, tek. Vas megye örökös és val. főispánját, eziránt előterjesztett alá-zaatos folyamodására, a' megye kormányzásától felmenteni 's helyébe helytartónak if. gr. Zichy Károly cs. aranykulcsost méltóztatott kegyelmesen kinevezni; — 17kén költ 's szinte a' főkancellár-hoz utasított cabinet legfentebb irata szerint pedig Csanád megye főispáni helytartójává Tököly Péter kir. tanácsnokot 's a' megye eddigi első alispánját méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Apostoli királyunk aug. 21ki legfentebb határozata szerint Zábráczy Ferencz tari plebánust sári sz. Andrásról vagy Sár-monostorral nevezett czimzeti apátsággal méltóztatott kegyelmesen felruházni.

Tek. Pest vmegye Karai és Rendei (Budán az országházban) végezvén f. h. 23kán a' megyei tisztujító-széket, 's más nap, és 25kén folytatólag a' fenséges nádor 's örökös főispán előlülése alatt, az országos küldöttség rendszeres munkálati vizsgálata végett közgyűlést tartván, 25kén felolvastatott az országgyűlésre meghívó királyi levél, mellynek tartalma szerint a' nevezett országgyűlés f. e. decembere 16kára, Pozsonyba, van kegyelmesen meghatározva.

L6cse oct. 20ikán: E' folyó hónap 16dik 's következett napjain tartatott Szepes vmegyének közgyűlése, mellynek fő tárgya volt a' rendszeres országos kiküldöttség még hátra lévő munkáinak, t. i. a' törvénykezésbéli (juridicum) bányászati, 's egyházi és tudománybéli megvizsgálása, mellyen azon közgyűlés csakugyan által is esett, a' többi

már a' mult gyűléskor f. e. sz. Jakab havában megvizsgáltván, — Oct. 18dika estvéjén muzsikai multság és bál tartatott a' város táncsteremében, az abban részesülők bemenet-díja a' szegények közt osztatott ki, a' bál költségét pedig szeretett főispánunk tulajdon erszényéből pótolta magyar nagylelkűséggel. Pénteken oct. 19dikén ifjabb királyunk' nevenapján fényes isteni tisztelet tartatott, mind az említett okból, mind pedig különösen annak háladíjjaul, hogy az isteni gondviselés, Ó Felségét minapi életveszélyéből szerencsésen kiszabadította. — Egyébhiránt azon tárgyak között, mellyek e' mostani gyűlés alatt fordultak elő, nevezetes még azon kegyelmes királyi adomány-level kihirdetése, mellyet Késmárki születésü bécsi nagykereskedő Cornides Tamás, maga és atyafi-ja Cornides Károly számára, Szepes vmegyében fekvő Krempach helységéről nyervén, a' jószág birtokába lett törvényes iktatásáról szóló jelentéssel együtt most közhírré tétetett. — Mult sept. 22ikén különös látvány lepte meg szemeinket, midőn reggel felkelvén mindent hóval borítva láttunk; valóban ritka túnményt ábrázoltak gyümölcsös kerteink, hol a' még egészen zöld levelek 's az azok közt vereselő almák a' sok hó közül kilátszattak. Nagy volt a' mezei gazdák rémulése, mert az élet a' megye nagyobb részében még kívül volt, de csak hamar ismét szép idő következett, melly alatt az Isten áldását szerencsésen csü-reinkbe gyűjthettük. — A' Gömör és Szepes közt fekvő hegyeken most is garázdálkodnak az útonállók, 's a' híres Dovecz még nincs elfogva, ámbár társai közül már többen a' tömlöczben hevernek.

A' Szilágy-somlyói új gymnasium szerencsésen teljes lábra lép, minekutána diáknyelvtudományi eddigi négy osztályához, f.

hónap 10ikéről vett tudósítás szerint Tusnádi Kovács Miklós erdélyországi diák szertartásu kath. püspök Ó Exeja, hazafi lelküleg a' felettebb két oktató-székre (humaniora) elégséges mennyiségű tőkét alapított, 's így az eddigi kis gymnasiumot naggyá emelé. Hálás köszönet érte az emberiség-mívelő derék hazáinak!

A N G L I A.

Lord Durham oct. 11dikén Londonba érkezett. Az ez napi cabineteti tanács felette fontos lesz, ugymond a' Globe oct. 10dikén, 's nem csak a' volt parlament elosztásának ideje fog benne meghatározatni, — mert az még némi szükségesnek tapasztalt pótlékok végett a' reformbillen össze is ülhet —, hanem egyszersmind Irlandnak, Belgiumnak 's Portugálnak ügye teljes megfontolás alá fog vétetni. Lord Durham kétségkívül tetemes felvilágítást fog adni a' három nagy udvar politikájáról, mellyekről azt hiszik, hogy Angliának Franciaországgal lévő szoros barátságát féltékeny szemekkel tekintik. A' szárazföldi béke, vagy hosszas, kínos háboru elválása most talán Anglia királyának 's ministereinek bölcseségétől 's egyetértésétől függ főképen. —

Semmit sem lehet azon elevenséghez hasonlítani, ugy mond egy londoni levél az A. Zeit.ban, melly az ország minden részében a' jövő választások iránt uralkodik. A' nemzet nem elégszik meg többé pusztá általános ígéretekkel választandóitól, hanem különös, világos, meghatározott feleletet kíván tőlök az ország érdekeit illető szintillyen kérdésekre. Igen gyakran kívánják azon nevezetes ígérést, hogy a' követ a' zsoldos katonaság kevesebbitésé 's a' nemzeti fegyveresek helyesb szerkezetét (organisatio) fogja sürgetni; — 's az Angol egyenes lelkének 's nemes characterének becsületére válik az, hogy ezen rendszabást olly jeles férfiak ajánlják nem ritkán, kik magok is katonák, mint például a' derék Stanhope és Evans ezredesek. E' szándék által tetemesen meggyengülhet majd az utolsó eszköz is, mellyel az angol aristocrazia végső esetekben a' nemzetet fenyegeté. Azonban a' legelső reform lihetőleg az angol

egyházat fogja érdeklenni. Az ebbe csuszott visszaélések további fenmaradását az itteni közép azaz vagyonsb osztályok annyira ellenzik, hogy a' ministerium tós-gyökeres reform nélkül e' tárgyban semmit sem nyer. Magában Angliában több van 7000 protestans egyháznál (községnél), melly az ugynevezett angol protestans egyházzal nem tart és semmi elsőbbségét egyiknek a' másik felett nem szenved. — El, eljött végre az országos belső reformoknak ideje, és semmi sem képes azt Angliában többé visszatartóztatni. — Egy wellingtoni vagy quasi-wellingtoni administrioról nem lehet szó többé 's a' kik illyesen alapíták reményöket, azok ugyanagyot csatlakoznak 's a' t.

A' király october 12kén Windsorból Londonba jött 's délután 2 órakor a' ministerekkel titkos tanácsot tartott. Határozás lön, hogy a' parlament (a' régi) october 16káról ujlag december 11kéig halasztatik el. Sir Pulteney Malcolm folyvást Londonban volt.

Az october 11kén tartott cabineteti tanács végzetiről más nap még semmi bizonyos nem tudatott. Valaminek azonban kellett történni, mert Van de Weyer urnak csak october 10kéig tartott fehatalmaztatása a' hollandi követel ujjab alkudozásba bocsátkozni. A' békes egyezkedés e' két ország (Belgium és Hollandia) között folyvást igen nehéz; Belgium a' november 15ki tractatusnak csak a' lord Palmerston ujjab ajánlata szerint (l. azt mult levelünkben) történhető módosításiba akar megegyezni. Hollandia pedig folyvást a' jun. 30ki 's julius 25ki (1831) végzéseket sürgeti. — Az Albion igen kétli, hogy az Antwerpet és Scheldét illető kérdés, eldőléséhez közel volna, 's még inkább azt, hogy a' három hatalmasság megegyeznék Hollandiának egy tengeri expeditio által kényszerítettésében is. A' Belgák királya, ugymond, kétségkívül ohajtana már tudni, király e' ő valóban, vagy nem, 's erre nézve igen szeretné, ha a' francia seregek Belgiumba lépven a' kétségnek véget vetnének. Lehet hogy ez előtti ezt akarta 's e' szerint tett lépéseket is. De lord Durham bizonyosan kifejtette neki, hogy itt még nem lenne a' do-

legnak vége, 's hogy még más seregek is bemehetnének majd Belgiumba, nem csak a' Francziáké. Szóval mi azt hisszük — úgy mond az Albion, de mellyet mi az Oest. Beobachter után közlünk — hogy az éjszaki udvaroknál el van határozva, meg nem engedni, hogy a' franczia seregek a' franczia birtokot elhagyják 's a' Rajna felé nyomuljanak a' nélkül, hogy az ők (a' három hatalmasság) seregeik is ennek megfelelő mozdulatot ne tennének! —

12kén ismét egybeült a' cabineti tanács 's tegnap még be nem rekesztett tanakodását a' belga-hollandi ügy felett folytatá. Parisból várattott hír, melly nélkül vég elhatározást ma sem reménylettek. Nagy bajt okoz Belgium nyugtalankodása, holott a' nép a' hosszú 's hasztalan halogatáson méltán bosszankodik. A' belga kereskedés és nemzeti jólét egyéb kufforrási ezen függő állapot által felette szenvednek, 's Leopold király popularitásából mind inkább veszt. Félő, hogy a' Belgák, minden ellenigyekezete mellett is a' királynak, összekocczannak a' Hollandiakkal 's fegyver fogja a' kérdést megoldani; de mikép lehetne ezen esetben a' hatalmasságok közötti egyetértést 's ez által az europai békét fentartani? ez új kérdés, mellyre még nincs felelet. —

Dublinból october 10kéről költ tudósítások kegyetlen vérengzést említenek, mellyet a' politia tett a' népben Mooncoin faluban közel Waterfordhoz. T. i. hétfőn reggel mintegy 30 politiahajdu ment Burke kapitány vezérlése alatt Aglishé városkába, mellynek egyházi községehez Mooncoin tartozik, hogy az itteni protestans rectornak (neve Newport) járó 's mind eddig meg nem adott tizedet (dézmat) kicszközölje 's megállapítsa. A' parasztság azonnal egy kisded csoportba gyűlögött össze, melly még a' politia dolgához láta, mind inkább nevedett 's a' hajdukat, mint mondják, bosszus gonyolással faggatta. Burke kapitány több ízben megállott 's intette a' népet, hogy semmi erőszakot ne tegyen, az alatt pedig embereinek is meghagyá, hogy magokat készen tartsák, de míg ő jelt nem ad, semmi esetre se löjenek. Azonban a' zaj, toladás és fenyegetés a' parasztszólás részéről

annyira nevedett, hogy a' kapitány kihuzván óráját, kikiáltá, hogy ha a' nép 10 minutum alatt el nem oszlik, lövetni fog. Ez intés sem használt semmit, az emberek még jobban kiáltoztak 's fenyegetöztek, de a' hajduk közül nem nyultak egyhez is. Burke az alatt katonáit egy közel halomra állítá 's fegyvereit a' nép szeme láttára megtölteté. Elmulván a' tíz minutum 's a' zaj nem szűvén meg, Burke az előtte álló csoportra tüzet adatott — 's a' ki elmegett, az ugyan el is ment. Tizenkét ember rogyott le halva, 30an kaptak halálos, vagy veszedelmes sebet. Egy tizenkét esztendő fiatal menyecske lövetett agyon; két fiatal legény, egyik 13, másik 14 esztendő, kapott halálos sebet! —

Doyle ezredes octob. 11kén indult el Oportoba, segéd seregeket vivén dom Pedrohoz. — Portugáliából october 13káiig semmi fontosb új hír nem érkezett.

FRANCZIAORSZÁG.

Még egy királyi rendelet bocsáttatott ki oct. 11kén, melly a' ministeriumi munkák elosztásában némi változásokat tesz; u. m. 1) a' kereskedés és nyilvános munkák ministeriumához vétetnek ezentük a' fő és alispánok (préfet), megyebeli tanácsnokok, bírák, a' megye és kerületi tanács (conseil) bírái v. assessorai, a' személyeket illető dolgokban; továbbá a' megyei és kerületi főtanács egybehívása, a' nemzetiség szerkezete 's administratioja, 's minden katona ügy, mellyhez polgári hivatalok is járulnak. — 2. A' belső-ministeriumi osztályhoz a' könyvkereskedés és sajtó vétetnek. — 3. A' nyilvános oktatás ministeriumát fogják ezennel illetni: a' franczia kir. Institut, a' természethistoriai muzeum, a' college de France, a' nyilvános könyvtárak, az academiák 's más tudományos társaságok, a' brit intézetek, a' földabroszok oskolája, a' keleti nyelvek 's Archaeologia oskolája, a' tudományok előmozdítását tárgyazó jutalomtellek 's aláírások. — 4. A' mi a' most nevezettekén kívül a' belső és kereskedés-ministerium osztályaihoz eddig kapcsolva volt, azoknál ezentül is megmarad. — Ebből kiterszik, ugymond a' Journal du Commerce, hogy

a' belső-ministernek most, ha a' telegraphot kivesszük, mellyet marsal Soult neki átengedett, alig marad a' politianál 's a' titkos költségek igazgatásánál egyéb hivatal-ága; mihez képest Thiers urat inkább politia- mint belső-, d'Argout urat pedig inkább belső- mint kereskedésministernek kellene nevezni. —

Az oct. 11, 12 és 13iki párisi ujságok tele vannak az új ministerium bírálatával. Csak három (a' Débats, France Nouvelle, és Nouvelliste) szól szeliden 's kedvezőleg felőle; a' többi 12, ide véve a' három carlista journált is, kifakadásaiban mértéket alig lel. Lehetetlen, úgy mond a' Constitutionnel, hogy e' napokban több tiszteletes férjfin ne kérje elbocsátatását 's ebben az olly nem-nemzeti ministerium ellen nyilván ne protestáljon. Itt a' pillanat minden politikai fontosságu tisztviselőre nézve, hogy az ország 's egy felekezett, a' juliusi revolutio 's a' quasilegitimitas, a' biztosabb jövőendő 's egy hat hétig élő combinatio között válasszon. — Kár, felette kár, hogy még 37 napnak kell elmulni (nov. 19ikéig), míg a' követkamara ezen siralmas administratioval úgy szólhat, mint ez azt megérdemli! — A' Temps azt mondja, hogy a' ministerium épen úgy áll most, mint jul. 27ikén (1830) Polignac állott; 's a' Courier français a' mostani és a' Polignac-ministerium között szinte nagy hasonlóságot lát, mert ebben is együtt van, úgy mond, minden, a' mit az ország fél vagy gyűlöl. — A' pair-halmazt felette roszalják. Ez is, valamint az ostromállapotba helyezés, egy azon rendszabások közül, mellyet a' restauratio-nak olly keserűn lobbantottak szemére, 's most követnek. Annyi pairt nevezni egyszerre nem egyéb, mint a' követkamarai többséget gunyolni ki, mellyre különben olly fenyegetés hivatkoznak. Vagy talán e' most nevezettek a' legitimista paireknek szolgálnak (a' pairkamarában) ellensúlyul? Lehetetlen, mert hiszem ezek között is sok a' legitimista, a' többi közt de Caux, X. Károlynak egyik ministere. — Nem a' legitimista pairek, hanem a' követkamara praetensiói ellen van ez új sereg intézve, azt fenyegeti ez a' 18 (pair-ró lett) general, kik között a' p a t t a n t y u s-

ság generáljai nincsenek elfeledve. Egyébiránt a' cotterie 's a' rokonság nagy befolyását e' kinevezésekben lehetetlen félre ismereni. Mit tett például gróf Desroys, hogy pairnek neveztesse? ha a' Moniteur csillag alá nem teszi, hogy a' gróf: general Hoche-nak rokona, senki sem tudta volna, ki ez az ur. 'S ezt most, midőn a' pairi méltóság nem örökös többé, következőleg csak a' személyes érdemnek kellene jutalmul adatnia!

Ugyan e' tárgyról eképen ír az Allg. Zeit. egyik levelezője: A' mai Moniteurben látható 57 új pair a' tegnap kinevezett báró Louis és Girod urakkal 59et tesz, — Sebastianinak kell vala a' 60 kerek számot betölteni, de ő a' megtszítettetést megköszönte. A' kinevezettek között van 18 fő hadi tiszt (Soult bajtársai nem mondhatják, hogy ez rólok megfeledkezett); 5 diplomata, kettő restauratiobeli; 7 hajdani követkamara tag, kik julius óta nem voltak megválasztva; 3 volt praefectus, kettő restauratiobeli; 2 mostani követ; ugyanannyi mostani praefectus; 1 restauratio alatti minister; 1 párisi bíró; 2 marsal; 1 admiral 's a' t. mindössze 20 vagy 25 carlista, kikről még kétséges, ha elfogadják e' a' megtszítettetést vagy nem? a' mit leginkább Montlosier, Labriffe, Berbis, Nicolai, Fezensac 's de Caux urakról mondhatni. Csodálatos! az új kormány-széknek szinte legelső tette volt, kiűzni a' pairkamarából a' X. Károly által oda csoportosan betölt paireket, mivel, mint mondák, az illy csoportos kinevezések a' charta szellemével 's magának a' pairkamarának méltóságával durván ellenkeznek, 's most — a' legújabb ministerium hasonló kinevezésekkel kezdi kormányzását. Ehez nem kell többé semmi magyarázat.

Azok, ugymond a' Temps mintegy jóslói szellemmel a' mostani ministerium felett, azok, kik az ostromállapotot javasolják egyesültek most azokkal, kik ezen rendszabást olly boldogtalan buzgalommal véghez vitték; egyesültenek mind, a' kamarai szónokszékről védeni a' katonatörvénykezést, az előleges elfogatásokat, 's a' törvény visszahatását, mel-

nyet az ország legfőbb törvényszéke kárhoztatott. Az egybegyült követek előtt fogják magokat védeni a személy sértetlensége ellen elkövetett merészletek miatt, mert három kamarai tagot akartak elfogatni, kik ellen a bíró még csak vád-alapot sem tudott találni. Hivják tehát most a kamarákat egybe. Mi őket e nagy próbára elvárjuk, mellyből miként aztán a királyság engedni vagy ellenkezni fog, vagy olly ministerium támad, melly az ország akaratjának lesz tolmácsa, vagy revolutio. —

Marsal Soult octob. 13kán körlevelet bocsátott a Vendeében kormányzó generalisokhoz; Thiers, a belső-minister, ugyan azt a megyék főispánihoz 's külön a nyugoti megyeheliekhez. A marsal körlevele eképen szól: General! E hónap 12kei körlevelem tudtára adá az urnak azon politikai rendszert, mellyet az új ministerium követni szándékozik. Észre fogja az ur venni, hogy az azon nyugtalanságok végképi kiirtását, mellyek némelly megyékben még mutatkoznak, egyik főkötelességgé tette. Kegyed, General, ebben a ministerium szándékaihoz járulni és ezt segélleni fogja, hogy az ország és király eziránti várákosásának megfeleljen. A gonosztévők azon csapatának, mellyek az ur kormányára alá bizott tartomány némelly részeiben még dulakodnak, el kell enyészniök; vezetőiknek, bár mi legyen nevök és rangjok, az igazság kezeibe általadatniok. — A belső-minister újabb utasításokat ad eziránt a polgári hatóságokhoz; ezekkel az ur értekezni fog. Osszák fel az úr főparancsa alatt álló generalisok, ezredesek, lovasórvezérek, szóval mindannyi tiszt magok közt a munkát, hogy az ur 's az ók buzgalmába ajánlott czélt elérhessék, 's a chouanságnak és polgárháborúnak minden nyomát végkép eltöröljék. Minden mód és minden segély, mellyet az ur szükségesnek látand, meg lesz az urnak adva. Aláírva: marsal Soult.

Egy, oct. 12kén költ ordonnance Duval Moriczot, (ujon kinevezett francia part) alsó Loire megye (a vendeében) praefectusává, egy másik ordonnance pedig Jussieu urat Vendée megye praefectusává nevezi ki. —

Jussieu ur, ugymond a Messenger, ki előbb a Courier françaisnak 's a Precurseur-nek vala redactora, már több megye praefecturáján ment keresztül, 's most azon megyébe küldetik, mellyben a berryi hgné hihetőleg rejtezik. Ő e bajos hivatalt becsülettel fogja végzeni, 's mi a szánakozás tettet gyakoroljuk, midőn a herczegnének ezenel tanácsoljuk, hogy Jussieu urnak a megyébe érkezését ne várja be. — Duval ur szinte egy elszánt, neki keményedett ember, kivel marsal Soult bizonyosan meg lesz elégedve; 's így a ministerium által heves üldözöbe vett chouanság kemény zaklattatásra, a szöghaju herczegné pedig kevés biztos menedőkre tarthat ezentul számot. —

A párisi börse a kijelelt napokban nem mutatott semmi változást, sőt, ha a brüsseli újabb békéltelenségről nem jövének hírek, a papirosok ára talán emelkedett volna. Ez a ministeriumot kétségkívül még inkább bátorítani fogja; mi történik aztán? az előre jövendölgetni nem lehet. — A kamarának előterjesztendő törvény javaslatok még nincsenek teljesen kidolgozva, azonban reménylik, hogy a szabad-városi hatóságokról 's a köz jó érdekében történő kisajátítás (expropriatio)-ról szolló törvényjavaslatok még az ülések előtt elkészülnek. Ez utóbbira kivált igen sokat tart a ministerium, mivel az a csatornák és vasutak épülését könnyíteni fogja, 's reménylik, hogy általa a kamarák figyelmét a politikai általános kérdésekről elvonhatják. De az adresse, az adresse!

A Mayenne-megyei assisek széke, melly üléseit Lavalban tartja, hat ugyanazon megyei közbirtokost az chouantámadásban volt reszvételeért halálra ítelt.

Audry de Puyraveau követkamarai tag, némelly jószágainak a tilos lotterian czélba vett kijátszása miatt, 3000 franc birságra, minden pörköltiségre 's az ítéletnek száz példányban ön költségén kinyomattatására ítéltetett.

BELGIUM.

A belgák királya lord Durhamot Brüsselben létekor a Leopold-rend nagy keresztjével ajándékozta meg. — Le Hon ur ismét

Parisba utazott, mint mondják, Lajos Filep kabinetjével a' belgaügy vég elintéztetése iránt értekezni.

A' belga új törvényszéki szerkezet csaknem zavarokat okozott Brüsszelben. T. i. oct. Sikan estve játékszín után igen sok, kivált fiatal ember csoportozott össze a' martyrokpiacznán, honnan hazafi dalok éneklése közben Gendebien ur háza elejébe mentek 's itt a' dalt éljen Gendebien, éljen a' mi jó képviselőnk! harsogás váltá fel. Majd a' belső-, justitz- és külső ügyministernek palotái előtt gnyumzuskát csináltak, 's kivált a' justitzminister (Raikem) palotája előtt: le Raikemmel! le a' törvényszéki szerkezettel! le a' Jesuitákkal! 's t. illyest kiáltoztak; végre a' nép további rendbomlás nélkül ez uttal önként eloszlott. — A' belga kamarák, ha hamarabb egybe nem hivatnak, novemb. 13-dikán fognak a' törvény kívánata szerint egybegyülni.

October 9ikén is estek rendetlenkedések Brüsszelben. Az Union felölök eképen irt: A' népesoportok octob. 9ikén sokkal számosabbak voltak mint az előbbi napokon; nagyobb az ingerlettség is. Le az orangistákkal! és háboru! kiálták felváltva. Tizenkettedfélkor a' marseillei dal harsogása közben a' justitzpalota elejébe siettek, 's itt in pleno zengett a' marseillaise. Mintegy 12—1500 ember lehetett együtt. Végre egy harsány torku fiatal ember szót kívánt 's azt megnyervén, inté a' népet, hogy most már békével oszoljanak el, a' mi azonnal megis történt. — A' brüsseli Courier ugyan e' dolgról így elmélkedik: Világos, hogy az octob. 9iki csoportozatok 's gnyumzuskák által nem akart a' nép egyebet, mint érzéseit fejezni ki a' ministerium viselete felett. — Megengedjük, hogy az illyes demonstratiók, bármilly ártatlanok is önmagokban, a' lakosok féltékeny részét aggodalomba ejthetik, 's azért javaljuk a' rendszabásokat, mellyeket némelly jó gondolkodású férjfiak tettek, hogy általok a' fiatalságot az illy éjeli zavargások folytatásától eltérítsék. Sokan úgy is vélekednek, hogy alkalmasabb volna talán, ha a' publicum azon tiszteletet, mellyet Gendebien ur politi-

kai viselete iránt érez, egy nyilvános, nemzeti elfogadás által bizonyítaná be, mellyet neki a' városba tértekor 's fényes nappal volna készítendő. Gendebien ur, mint hiszik, e' hónap 12ikén jó Brüsszelbe. (Az Union feledé említeni, hogy a' külső minister egykét ártatlan ablakát betörték.) Végre a' Lynx következőleg heveskedik: A' keblek ingerelve, a' nyilvános béke fenyegetve van. Panaszkodnak, morognak, zajognak. Titkos tűz pillog a' hamv alatt, mellyet a' legkisebb fúvalom lánggra lobbant. — Ennek a' ministerium az oka, ez a' tehetetlen ministerium, melly minden nap lemond és mégis marad, melly se szólni, se cselekedni nem tud, mellynek se kívülről tekintete, se belőlről energiája nincs, melly mindig simul és soha semmit sem nyer, a' békét megszerezni ügyetlen, hadakozni gyáva, tudatlan az igazgatásban, még tudatlanabb a' diplomatiában; egy olly ministerium, melly felelőnek hivatik, 's akkor oszlik el, midőn felelni kellene. Hol lesz majd nov. 13kán, midőn a' kamarák egybegyülnének? meg mer e majd előttek jelenni? Fogja e' Meulenaere a' maga politikáját, Raikem a' maga törvényszéki-szerkezetét, Coghem a' maga kölcsöneit, Evain hadi készületeit, vagy general Goblet a' maga hallgatását menteni tudni? De hogy! eszközbe' sincs. Meulenaere a' maga megyéjében marad, Raikem talarisába burkozik, Coghem jószágaira megy, Evain a' maga specialitasába zárkozik és Goblet ur folyvást hallgatni fog. — 'S ez az, mit a' nép előre lát, mi őt bántja, mi az octob. 9iki demonstratiókat nem mondom kimentti, de megmagyarázza, 's mind azon buzgást okozza, mitől a' politia retten, de a' minnek rögtön véget lehetne vetni. ha t. i. ez az erőtlen, impopulár, elkopott ministerium elbocsáttatnék, melly úgy is csak a' külföld befolyása által állhatott meg eddig, mellynek magát eszközül adá; mert nem saját érdekeink, hanem Franciaország, Anglia 's Roma interesséji szerint igazgattatánk eddig. Végre az ország látni kezd, 's e' esufos állapotnak véget akar vetni. Háborut akar, ministerei, követei, baráti 's ellenségei daczára háborut! 's igaza van; igaza, mert a'

status quo megölné őt, pedig küzdve halni meg jobb, mint — elaszni, v. lassu halállal soká küzdeni.

10 és 11kén estve is voltak csoportozatok Brüsszelben, de mellyek korábban mint 9kén 's minden tetemes zaj vagy egyéb csiny nélkül oszlottak el.

NÉMETORSZÁG.

A' görög követség elfogadtatásáról adott tudósításunkhoz (l. mult level.) kapcsolni kell még, hogy Otto király a' követeknek adott válaszában Görögországba rövid időn leendő elutazását megígérte. Egyszersmind 's ugyan akkor a' követek hűséget esküttek a' görög nép nevében Otto királynak, melly esküt a' müncheni görög archimandrita szavai után 's kezöket az evangéliumra téve, ekép adának a' követek: Esküszünk a' szent háremásra 's idvezitönk szent evangéliomára a' görög nép nevében, mint] annak küldöttei, Otto királyunkhoz hűséget 's Görögország törvényeinek engedelmet! — Az eskü után Otto király is külön audientiára bocsátá a' követeket, mellyben ezek neki személyesen 's egyenkint mutattattak be.

Következő a' felírás, mellyet a' görög-földi követek az ideigleni kormánybiztosságtól (Naupliából) hoztak 's ifju királyok előtt oct. 15kén — egyszersmind a' bajor királyné neve napján — felolvastak: Király! A' görög nép nem elégti többé csak távolról üdvözleni királyát; küldöttjeiben, u. m. Miauli András admiral, 's Botzari Kosta és Plaputa Dömötör generálok személyeiben jó, élő szóval mondani királyi házadnak, hogy annyi változás és zivatarok után nagy szorongattási végét abban lelő, hogy királyi székére Felséged lép; azért jó, hogy ezen szerencsés történeten örömet fejezze ki 's királyia lábaihoz vivén hűsége adóját kinyilatkoztassa, hogy üdvét 's boldogságát leli azon királyi szék megerősítésében, mellyet szerelmével 's lelkesedésével vesz majd körül. Az eddigi kormány, legbelsőbb részt vévén a' népegyetem ezen érzelmiben, királyi jóvoltodat bátor a' küldött képviselőkre kikérni. — Költ Naupliában aug. 24 (sept. 5kén) 1832. Aláírva: A' kormánybiztosság: Kondurioti György

előülő; Zaimi, Koletti, Botzari, Metaxa, Plaputa; 's a' külső ügy- és tengerkereskedés ministere: Trikupi Spiridion.

Frankfurtból, oct. 11dikéről az augsb. Allg. Zeitung ezt közli: Az előleges választások, t. i. a' választó férjfiak választása, itt már jobbára megtörténtek. Mindössze 1676 polgár szavazott 's így sokkal több mint tavall, midőn a' szavazók száma nem ment 600-nál többre; — és még is a' választások az ugy nevezett liberalisokra nézve nem sokkal ütöttek ki kedvezőbben, mint tavall. A' szavazók itt a' rang különbsége szerint három rendbeliek, az elsőhöz a' tudósok és statushivatalbeliek (szabad városi tisztség), másodikhoz a' kereskedők, harmadikhoz a' kézmivesek számítottak. Az első rendbelieknél áthullottak a' liberalisok, 's ezen karban legtöbb szava a' c e n s o r n a k volt. Ezt a' csudás dolgot azon tág értelemnek kell tulajdonítani, mellyet itt a' statushivatalnak adnak, mi által a' hivatalbeliek egész serege, le egész a' legkisebb irászig az első rendbeliek között szavazhat. — A' kereskedők osztályában fele a' választottatnak liberalis, 's a' kézmivesek osztályában több felénél az. Minden esetre az új törvényhozó testben erős oppositio leend mint eddig. — A' Vauxhallban tartatni szokott népgyülekezetek folyvást divatoznak, 's a' rendszerint megjelenők száma tetemes; azonban e' gyülekezéseknek politikai fontosságok nincs. Az oct. 18iki ünnep előrajzát (programm) az idén szokatlan korán adta ki a' kormány, különben az előbbi évekkel szóról szóra egy; mondják, hogy e' napra egy pompás népünnepiést készitgetnek, melly a' szomszéd Sandhoffban lesz tartandó. — A' statuspapirosok-a' jelen pillantásban nem kapósak.

SPANYOLORSZÁG.

A' spanyol legújabb dolgokról, jelesül a' ministerium változásáról következő felvilágosító levelet közöl az Allg. Zeit. Madridból october 4dikéről: Az apostoli vagy is absolutista párt, hirtelenkedése által magát végképen tönkre tette. Semmit sem kételkedvén a' király halálán, ezen párt azt hitte, hogy álarczát bizvást levetheti 's rég ápolt remé-

nyeit végre megvalósíthatja. E' végre minden lépés és rendszabás megtéetett. A' sereg nagy részét megnyerék; a' királyi gárda csaknem minden főtisztei melléjek állottak, Calomarde a' minister 's maga Alcudia, több fő ranguakkal egyetemben, don Carlos részére nyilatkoztak. Kevés hive maradt a' királynak; a' fájdalom-epesztette királyné ön udvarában egyedül, elhagyatva álla. A' carlisták csillogtak örömeiben, de ez nem tartott soká. Az udvari orvosok nem értették jól a' király betegségét; ki is ájulásából ismét magához jött 's azóta folyvást gyógyul. (Mások szerint a' köszvény a' test felső részéből a' lábakra vonatott alá). A' király nem emlékezett azokra, miket a' betegség legheveseb kitöréseiben tett, vagy körülé történtek. Nem emlékezett többé, hogy gyónt 's megáldozott, de leginkább bámult azt hallván, hogy egy oklevelet irt ez időközben alá, mellyben eltörli a' törvényt, melly szerint legidősblányának kell vala a' királyi székbe ülnie. — Calomarde volt a' királynénál; borzasztón festé elötte azon történetek képét, mellyek készülnek, mellyek mulhatlanul fognának következni 's talán legelső áldozatul őt, a' kitalynét ragadni el, ha don Carlos kikiáltatását ellenzené. Az oklevél aláíratott 's a' castiliai tanácsba vitetett, hogy itt az országos irományok közé iktattassék; de Puig ur, a' tanács kormányzója, az olvashatlan betűkből nem veheté ki a' király kezét 's az orvosoktól kívánt bizonyítványt, kik bizonytalanságban levén magok is, a' dolgot halogatták. Azalatt a' király jobban lett 's megtudta mi történt. — Legelőbb is a' ministeriumot változtatta meg; külső-ministerré Zea-Bermudez, hadministerré Monnet general, finanszministerré Encima-Piedra, tengerministerré Laborde, justiz- és kegyelemministerré Lafranga urak — mind inkább vagy kevesbé liberalisok — neveztettek. Calomarde Ar-

ragoniába üzetett el; Alcudia Londonba vagy Pétervárába megy; Caztillo, az uránál (Alcudiánál, ki alatt a' külministeriumnál szolgált) ügyetlenebb, Malagába száműzetett; több mást hasonló sors vagy fogság ért. Az absolutistákat Calomarde megbukása 's az új ministerium szerkezete mintegy főbe verte. Elölték az új ministerium mérséklett szelleme 's politikai principiumai minden reményöket. Haragjokban most kigyót békát kiáltanak ezekre 's őket lázasztóknak (revolutionalis) nevezik. Lafranga urnak, azt mondják, nincs semmi érdeme; 's megvetik őt, mert professor volt Salamancában 's mert atheus. Ulloa urnak, ki ideiglen a' tengerügyet vette ált, mert Laborde még Havannában van, szerintök nincs egyéb érdeme mint, hogy csillagász, 's a' holdban egy hasadást talált fel! — Így gunyolják a' többit is, csak Monnet generaltól tartanak egy kicsinyt. — Mondják, hogy Calomarde törvény elejébe fog idéztetni, de ez nem hihető. — Mondják azt is, hogy a' király, ha folyvást jobban lesz, october 20dikán, mint a' koronaörökös (Ersébet kir. hgasszony) születése napján amnestiát fog, minden kivándorlottra 's politikai vétségért foglyoskodóra nézve ex motu proprio hirdetni. —

ELEGY HIR.

Oroszország kereskedési czikkelyei közül csaknem mindenikből jóval több vitetett ki az idén (september Isőjéig) mint tavaly; értve különösen a' pétervári kikötőt. Névszerint jóval több: kender (231,555 pud), lenmag, vas (1,141,029 pud), len- és kendermagolaj, viasz, fa, kötél 's horgonykötél. — A' bevitelben nem nagy különység tapasztaltatott, valamivel több kávé, szeszes italok 's festőszerek, 's valamivel kevesebb font gyapott 's más kézmű vitetett be mint tavaly.

A' gabonának pesti piaci ára october 26dikán 1832.

Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb	Pozs. m. vtó. gar.	legjobb	középszerű	csekélyebb
Tisztabúza	140	130	113 $\frac{1}{2}$	Zab	34 $\frac{2}{3}$	33 $\frac{1}{3}$	—
Kétszeres	100	93 $\frac{1}{2}$	86 $\frac{2}{3}$	Köles	—	—	—
Rozs	58 $\frac{2}{3}$	56 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{2}$	Köles-kása	—	—	—
Árpa	54 $\frac{2}{3}$	53 $\frac{1}{2}$	50	Kukoricza	53 $\frac{1}{2}$	50 $\frac{2}{3}$	49 $\frac{1}{2}$

Szerkezteti Helmezy. Nyomatja Landerer,